

Otteen saaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Raahen kaupungin lausunto luonnoksesta oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

TULA § 72

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Raahen kaupungin johtoryhmässä on sovittu, että lausuntopyynnön kiireisen aikataulun vuoksi lausunnon antaa tulevaisuuslautakunta.

Lausunto luonnoksesta oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, liite 1/9.

Valmistelija: opetus- ja kasvatusjohtaja Lucina Hänninen.

Opetus- ja kasvatusjohtaja:

Tulevaisuuslautakunta päättää antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle liitteen 1/9 mukaisen lausunnon luonnoksesta oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Tulevaisuuslautakunta:

Hyväksyi esityksen.

Otteen allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta
oikeaksi todistaa
15.6.2020

Ritva Mikkola
toimistosihteeri

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Raahen kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirja on asetettu nähtäville yleisessä tietoverkossa _15.6_.2020_.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Raahen kaupungin tulevaisuuslautakunta.

Postiosoite: PL 62, 92101 RAAHE

Käyntiosoite: Rantakatu 5 D 1. krs., 92100 RAAHE

Sähköpostiosoite: kirjaamo@raahe.fi

Faksinumero: 08 439 3198

Puhelinnumero: 08 439 3111

Kirjaamon aukioloaika: klo 9-15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Raahen kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 62, 92101 RAAHE

Käyntiosoite: Rantakatu 50, 92100 RAAHE

Sähköpostiosoite: kirjaamo@raahe.fi

Faksinumero: 08 439 3198

Puhelinnumero: 08 439 3111

Raahen kaupungin kirjaamon aukioloaika: klo 9-15.

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@okm.fi

Lausunto
2.6.2020 /

Viite: Lausuntopyyntö 30.4.2020 VN/1985/2020-OKM-1

Luonnos hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi näihin uusiin annettaviin lakeihin liittyen perusopetuslakia, lukiolakia, ammattillisesta koulutuksesta annettua lakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, opintotukilakia, koulumatkatukilakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja.

Hallituksen esitys liittyy hallitusohjelman kirjauksiin oppivelvollisuusiän korottamisesta 18 ikävuoteen, ohjauksen vahvistamisesta, toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta sekä toisen asteen valmistavien koulutusten ja nivelvaiheen ohjauksen kehittämisestä. Esityksen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa sekä varmistaa jokaiselle mahdollisuus toisen asteen tutkinnon suorittamiseen.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan varmistetaan, että jokainen perusopetuksen päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuuden korottamisen lisäksi hallitusohjelman mukaan vahvistetaan peruskoulun mahdollisuuksia tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoritua toisen asteen koulutuksesta.

Perusopetuksen päättävälle esitetään säädettäväksi hakeutumisvelvollisuus. Perusopetuksen järjestäjällä olisi velvollisuus ohjata ja valvoa hakeutumista. Lisäksi perusopetuslakiin ehdotetaan tehostettua opinto-ohjauksesta erityisesti niille perusopetuksen oppimäärää suorittaville oppilaille, jotka tarvitsevat perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea.

Perusopetuksen järjestäjän, asuinkunnan sekä toisen asteen koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu rakennettaisiin esityksen mukaan ”saattaen vaihtaan” –periaatteella. Erillään olevat nivelvaiheen koulutukset yhdistettäisiin esityksen mukaan uudeksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi.

Raahen kaupunki haluaa luonnokseen liittyen lausua seuraavaa:

- Raahen kaupunki pitää esitettyjä rakenteellisia uudistuksia mittavina ja kustannuksiltaan merkittävän suurina ja siksi ehdottaa ko. uudistusten tarkkaa vaiheistamista usealle vuodelle etenkin koronatilanteesta aiheutuvien talouspaineiden ja perusopetukseen kohdistuvan valtavan muutostilanteen ja ylimääräisen työmäärän vuoksi. Rakenteelliset uudistukset ovat mahdollisia toteuttaa myös ilman oppivelvollisuuden pidentämistä. Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannuksissa suurimmat menoerät aiheutuvat oppimateriaaleista.
- Aikataulu on erittäin haastava, kun huomioidaan että vuoden 2021 talousarvioprosessi on jo alkanut.
- Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta ja lisäksi ehdotetaan muutettavaksi useita lakeja nopealla aikataululla. Näistä lakimuutoksista aiheutuva toiminnan muutosten määrä kaupungin kasvatus- ja koulutuspalveluiden käytännön työssä on merkittävän suuri ja pitkäkestoista muutostyötä edellyttävä. Lisäksi koronatilanne aiheuttaa ennakoimattomia ja nopeita muutoksia kasvatus- ja koulutuspalveluille. Tämä tilanne tulee ottaa huomioon toiminnan muutosten ja henkilöstön toimintakyvyn varmistamiseksi.
- Oppivelvollisuuden korottamisen lisäksi peruskoulun mahdollisuuksien vahvistaminen tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoritua toisen asteen koulutuksesta ja velvollisuus ohjata ja valvoa jatko-opintoihin hakeutumista ovat mittavia toiminnan muutoksia, mitkä edellyttävät opetushenkilöstön tehtävänkuvien muuttamista, ainakin

alkuvaiheessa opetushenkilöstön määrän kasvattamista ja toiminnan uudelleensuunnittelua, jotta ko. toiminta pystytään käytännössä tarkoituksenmukaisesti toteuttamaan. Kaikki tämä kasvattaa perusopetuksen kustannuksia.

- Maksuton toinen aste on yhdenvertaisuuden näkökulmasta erinomainen tavoite. Sen toteuttamisen on oltava suunniteltua, jotta kuntien mahdollisuudet järjestää koulutusta eivät näivety tarpeettomasti. Tällä hetkellä valtionosuusjärjestelmä tukee enemmän pieniä lukioita, joilla on rahoituksensa puitteissa mahdollista järjestää opiskelijoilleen monenlaisia etuuksia, joita esim. Raahen kaupunki koulutuksen järjestäjänä ei voi toteuttaa.
- Lisäpanostus koulupudokkuuden ehkäisyyn on ehdottoman tarpeellista, ja nivelvaiheen koulutusta ja tukea on tarpeen kehittää valtakunnallisesti. Myös moniammatillisia ennaltaehkäiseviä toimintatapoja jo varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on kehitettävä yhdessä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa. Nivelvaiheen koulutuksen yhteys etsivään nuorisotyöhön, kuntouttavaan työtoimintaan ja työvoimapolitiisiin toimiin tulee huolella valmistella. Tuen ja palvelujen kokonaisuudet ovat nykyiselläänkin pirstaleiset ja monitahoiset, eikä sitä tule entisestään vaikeuttaa. Nivelvaiheen uudistaminen edellyttää lakimuutosten lisäksi myös muutoksia opetussuunnitelmiin ja rahoitukseen sekä sen arvioimista, millä tahoilla on edellytyksiä tällaista laaja-alaista moduulikoulutusta järjestää. Uudistuksen tavoitteet ovat perusteltuja ja kokonaisuudessa huomioidaan hyvin sen, ettei opiskelijan opinnot katkea täysin, vaikka hän olisi perusopetuksen jälkeen hakeutunut itselleen sopimattomaan koulutukseen tai koulutusmuotoon. Nivelvaiheen koulutuskokonaisuus on kuitenkin mahdollista toteuttaa ilman oppivelvollisuusiän laajentamista.
- Uudistuksen toteuttaminen velvoittavana tässä kuntien taloudellisessa tilanteessa ei ole perusteltua, kun huomioidaan aiempien haasteiden lisäksi koronakriisin aiheuttama tarve tasapainottaa kuntataloutta. Jos oppivelvollisuuden laajentamiseen osoitettava lisärahoitus ei ole riittävä, joutuu kunta mahdollisesti kattamaan kustannuksia olemassa olevalla rahoituksella, jolloin muusta toiminnasta joudutaan karsimaan.

Aikataulu on todella tiukka. Oppivelvollisuuslain ja siihen liittyvien muutosten pitäisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022, mikäli uudistus toteutetaan.

Uudistuksen toimeenpano tässä vaiheessa, kun koronan vaikutukset ovat kunnissa vaikeimmillaan, on erittäin haasteellista sekä rahoituksen että opetuksen järjestämisen kannalta. Jo normaalioloissa kyseiset muutokset aiheuttavat merkittävän toiminnan muospaineen ja kustannusten kasvun kunnille. Nyt tulevat yhdeksäsluokkalaiset joutuvat tilanteeseen, jossa he joutuvat miettimään valintojaan siten, ettei heihin sovellettava lainsäädäntö ole selvillä. Myös tästä syystä aikataulua tulisi siirtää.

Yhteistyöterveisin,

RAAHEN KAUPUNKI / Tulevaisuuslautakunta

Lucina Hänninen, opetus- ja kasvatusjohtaja

lucina.hanninen@raahe.fi, puh. 040-1356787